

Aswoensdag Psalm 103; Joel 2.1-17

Rev Dr Jos Strengtholt

Heliopolis 2014

Ik ken christenen die hun hele leven worstelen met de vraag of dat God hun zonden wel vergeeft. Ze blijven God om vergeving vragen, maar ze weten nooit zeker of Hij hen dan ook werkelijk vergeeft. Je komt deze mensen in alle kerken tegen, maar toch vooral in wat we soms de 'zware' kerken noemen.

Ik ken andere christenen die denken dat om vergeving vragen iets is wat je één keer doet, en daarna is het niet meer nodig. God heeft onze zonden vergeven, dus we zouden alleen nog maar moeten jubelen in Gods liefde en vergeving! Je komt zulke mensen ook in allerlei kerken tegen, maar vooral in de wat 'luchtige' kerken.

1. God is genadig – zijn karakter

En het is waar: we komen naar de kerk en verlangen ernaar bij God te zijn, omdat we zeker zijn van zijn liefdevolle houding jegens ons, en dat Hij ons vergeeft, en dat Hij ons wil geven wat we nodig hebben.

Als je niet gelooft in de liefde en vergeving van God, zou de kerk een verschrikkelijke plaats zijn. Het zou ons alleen herinneren aan de macht en grootheid van God – maar dat is beangstigend als dat niet samenhangt met een vast geloof in een diep positieve houding van God tegenover jou.

Het is de aard van God om lief te hebben en te vergeven. We lezen dit overal in het Woord van God; in Psalm 103 lezen we: 'Hij vergeeft al uw zonden.' Dat is een persoonlijk woord, gericht aan allen die Hem toebehoren. Het is een persoonlijk woord voor jou. Hij heeft jouw zonden vergeven.

We lezen bij de profeet Joël dat zelfs wanneer het volk Israël in grote moeilijkheden verkeerde vanwege hun zonden, de profeet Joël zegt:

Ja, ook nu nog, spreekt de HEER, keer terug tot Mij met heel uw hart [...] Keer terug tot de HEERE, uw God, want Hij is genadig en barmhartig, geduldig en rijk aan goedertierenheid.

En toch, veel mensen leven met een diep gevoel dat God op de een of andere manier altijd boos op hen is. Welnu, het goede nieuws is: God heeft genoeg reden om zijn schepping te vernietigen; Hij heeft alle recht om boos te zijn. Maar zijn liefde en zijn vergeving zijn zoveel sterker.

De moordenaar Paulus werd door God vergeven; de moordenaar Mozes werd door God vergeven; de ontrouwe Petrus, die Jezus verloochende, werd door God vergeven; de overspelige David werd vergeven.

In Jezus Christus heeft God op de meest duidelijke manier laten zien dat zijn houding er één is van liefde en goedheid voor zijn volk. Onze Heere was, toen Hij op aarde was, de volmaakte uitdrukking van het hart van God.

Hij vertelde ons bijvoorbeeld het prachtige verhaal van de verloren zoon, om te laten zien dat we, wat we ook hebben gedaan, tot God kunnen terugkeren. Zelfs als we al zijn geboden hebben overtreden.

Jezus stond open voor alle mensen, om ze te ontmoeten en met ze te eten. Daarmee liet Hij de houding zien van de Schepper van hemel en aarde. Je kunt altijd naar Hem toe komen. Hij wacht met wijd open armen.

Zelfs als je denkt dat je niet voldoet; en wanneer je gevoelens beroerd en en je denkt of voelt dat er een grote kloof is tussen jou en God: Hij wacht altijd met open armen. Zelfs voor iedereen die niet goed genoeg is!

2. Onze behoefte aan zijn genade

Laten we realistisch zijn. Jij bent niet goed genoeg. Ik ben niet goed genoeg. We hoeven de feiten niet te ontkennen. Zeker, hier in de kerk lopen we rond met maskers van vroomheid en goedheid. Maar we kennen ons eigen hart...

Wij zijn in de eerste plaats gewoon heel kleine mensen. Natuurlijk, als we ons met elkaar vergelijken, zijn sommigen best aardig en aantrekkelijk, sterk, machtig. Sommigen zijn politiek invloedrijk, anderen heel rijk. Sommige mensen zijn echt positief goede mensen. Maar wanneer we ons vergelijken met de almachtige God, worden wij persoonlijk heel klein.

Het is waar: God verheft ons; doordat we verbonden zijn met Jezus Christus, zitten we met Hem in de hemelse gewesten. Door Gods liefde en goedheid voor ons zijn wij belangrijk. God is zo genadig voor ons.

Maar als gewone mensen zijn we slechts mieren. Als gras dat we op een dag zaaien en de volgende dag alweer verdwenen is. Even lijken we iets voor te stellen, maar een beetje zon, en we zijn weg... De ene dag groen, de volgende dag dood.

En we zijn niet alleen klein als mensen. We zijn ook zondig. Hoe durven wij, mensen, in opstand te komen tegen onze Schepper. Hoe dom kunnen we zijn!

Zoals de domme schildpad op mijn balkon. Elke keer ontsnapt hij uit zijn hok. En elke keer zet ik hem terug. En op een dag kan ik hem in de pan doen en opeten. Ik ben veel sterker dan hij, maar toch ontsnapt hij steeds weer. En telkens win ik de strijd en zet ik hem terug.

Als kleine mensen, mieren in vergelijking met God, denken we dat we in opstand kunnen komen en ongehoorzaam kunnen zijn en ermee weggelopen. We verdienen het om verpletterd te worden en God is daartoe zeker in staat; maar God is niet zo. Hij is genadig. Altijd.

3. Dankbaarheid en berouw zijn onze reactie

We zouden dus twee houdingen tegelijk moeten kennen. De ene is dankbaarheid, de andere berouw. Dankbaarheid omdat God zo ongelooflijk goed voor ons is. Omdat Hij daar is met open armen;

omdat Hij ons, als een liefhebbende vader, behandelt als zijn geliefde kinderen – omdat Hij altijd naar zijn meest geliefde Kind, Jezus Christus, kijkt wanneer Hij aan ons denkt. Hoe geweldig is dat!

En we zouden berouw moeten tonen. En God voortdurend om vergeving moeten vragen.

Christenen die denken dat we God niet om vergeving hoeven te vragen, baseren dit op hun theologie: zij benadrukken dat God door het offer van Jezus Christus ons eens en voor altijd heeft vergeven. Dus is het niet nodig om opnieuw om vergeving te vragen. Geen behoefte aan berouw.

Daarom geloven zij ook dat we het Onze Vader niet zouden moeten bidden, waarin staat: 'Vergeef ons onze schulden'. In hun ogen is dat een gebed dat na de dood en opstanding van Jezus niet langer geldig is.

Ik ben het hiermee geheel oneens, omdat het christelijk leven in de eerste plaats niet theologisch is, maar relationeel, en een goede theologie beschrijft die relatie.

In een liefdesrelatie, zoals een huwelijk, is het, ook al weten we dat we van elkaar houden en elkaar respecteren, belangrijk om dat steeds opnieuw te horen. We moeten het horen, we moeten het zeggen.

In onze relatie met God struikelen we allemaal vaak. Ja, God ziet ons in Christus, daarom zijn we dankbaar en vol vertrouwen. Maar tegelijkertijd zijn we zeer onvolmaakt; het lijkt alsof we geen dag kunnen leven zonder ergens te zondigen.

Dus net als in een menselijke relatie zeggen wij in onze relatie met God dat we van Hem houden, en steeds opnieuw zeggen we sorry voor wat we verkeerd hebben gedaan.

Als christenen leven we ons hele leven in deze kringloop van liefde en berouw.

In de kalender van de kerk wordt dit gedurende het jaar uitgedrukt in een nooit eindigende cyclus. Elk jaar beginnen we met Advent, wachtend op de Redder die we nodig hebben. We vieren zijn geboorte – God was zo goed dat Hij zijn geliefde Zoon zond – God uit God, licht uit licht.

Daarna gaan we door de periode van de Veertigdagentijd, waarin we onze zonden beseffen en de prijs die onze Redder voor ons heeft betaald. Elk jaar staan we bij het kruis en slaan we ons op de borst van verdriet. Mijn zonde bracht Hem daar!

We verheugen ons in zijn overwinning – Hij is opgestaan uit de dood... En Hij heeft ons in dit glorieuze gebeuren opgenomen – Hij heeft ons naar de Vader gebracht door zijn hemelvaart. Onze zonden zijn vergeven, wij zijn kinderen van God, en Hij heeft ons omarmd met zijn liefdevolle armen.

Dan vieren we dat Hij ons zijn Geest heeft gezonden – Hij heeft ons tot één lichaam gemaakt – de kerk. Hoe wonderlijk dat wij, kleine en zondige mensen, niet alleen door God vergeven zijn, maar ook delen in het leven van God door onze verbondenheid met Jezus Christus en door de Geest die in ons werkt.

En terwijl we in de zomer en herfst van elk jaar deze goedheid van God vieren, vallen we in veel valkuilen en problemen, en beseffen we opnieuw onze behoefte aan God als onze Redder... en dan zijn we weer in de tijd van Advent.

We gedenken Gods goedheid en onze behoefte aan dankbaarheid en berouw niet alleen in de jaarlijkse cyclus van de kerkelijke kalender – we doen dit eigenlijk elke week.

In onze erediensten beginnen we met het luisteren naar de wetten van God; we beseffen hoezeer we steeds weer tekortschieten, en daarom vernederen we ons en vragen we om vergeving. Vervolgens wordt ons verzekerd dat God op ons wacht met open armen om terug te keren – de verloren zoon of dochter is altijd welkom.

En we komen elke week aan de Tafel van de Heer om zijn goedheid voor ons te vieren; Hij geeft ons wat we nodig hebben; maar we komen ook met berouw. We knielen voor onze Heer God en voor de Zoon van God, wiens offer ons leven heeft gebracht.

Daarna gaan we naar huis om de Heer lief te hebben en te dienen – dat is onze bedoeling. Maar de volgende week komen we zeker weer terug en vragen we nederig om zijn genade, omdat we het in de loop van de week weer hebben verprutst.

Op deze manier leert de kerk ons om altijd met dankbaarheid en met een berouwvol hart tot God te komen. Maar de kerk geeft ook uitdrukking aan jouw problemen, jouw gevoelens, in een dramatische liturgie die ons meeneemt van nederige, berouwvolle mensen die zich bewust zijn van hun zonden, naar volledige gemeenschap met God en met elkaar.

En dezelfde cyclus ervaren we dag in dag uit.

‘Heere God, wij verdienen uw goedheid en uw liefde niet.
Heere Jezus Christus, wij prijzen U voor uw offer voor ons.
Heilige Geest, werk in ons leven om ons telkens weer tot God terug te brengen!’

Conclusie

Vandaag beginnen we de Veertigdagentijd door het ontvangen van het teken van het kruis op ons voorhoofd. Een kruis van as. Dit is allereerst een getuigenis van onze nederige situatie. Wij zijn slechts stof van de aarde.

Het betekent ook dat onze Heer zijn leven voor ons gaf. Hij werd stof om ons op te heffen tot de hoogten van de hemel.

‘Heer, wij danken U voor dit alles.
Heer, wij prijzen U omdat U ons vergeeft en ons opheeft
Heer, wij buigen ons hart voor U in berouw. Wij hebben uw vergeving steeds weer nodig.
Heer, zegen ons tijdens deze Veertigdagentijd; dat wij steeds dichterbij U komen.’

+ In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, amen.

